

Gunnar Westberg, Svenska läkare mot kärnvapen, talade om Nato och världlandsavtalet, Fredsams seminarium ABF-lokalen i Göteborg, den 8 april 2015.

Sammanfattning av Karin Utas Carlsson

Gunnar började med att dela ut ett tvåsidigt A4-stort blad med citat ur världlandsavtalet, som antogs av regeringen den 28 aug. 2014, kort tid före valet. Finland hade ingått samma avtal med Nato, Memorandum of understanding, MOU.

Världlandsavtalet är 22 sidor långt. Det handlar om att anpassa den svenska försvarsstrukturen såsom baser, administration och flygfält till Nato.

I pressmeddelandet daterat den 4 sept. 2014 står: ”Syftet med världlandsavtalet är att säkerställa att världlandet kan lämna effektivt stöd för militär verksamhet på världlandets territorium i samband med övningar, krishanteringsoperationer eller insatser. Ett fördjupat arbete skapar förutsättningar för att öka Försvarsmaktens förmåga att ge och ta emot stöd. Ett avtal om världlandsstöd blir endast tillämpligt i de fall Nato genomför verksamhet i Sverige på inbjudan av Sverige som världnation.”

Regeringen formulerar i den fortsatta texten (GW:s utlämnade blad): ” Militära insatser inklusive övningar, utbildning, experiment och liknande verksamheter, eller utförande av ett strategiskt, taktiskt, service-, utbildnings-, eller administrativa militära uppdrag som utförs av stridskrafter, processen för att bedriva strid, **inklusive angrepp**, rörelse, leverans och manövrer som krävs för att nå målen i varje strid eller fälttåg.” Sverige ska alltså kunna användas som bas för angrepp på tredje land.

Initiativet kan tas av Nato eller av svenska myndigheter. Men vad har Sverige för möjligheter att säga nej i ett hotfullt läge? GW: Avtalet innebär att Sverige inte längre enkelt kan avvisa militära framstötter från Nato med hänvisning till alliansfriheten – när vi redan övat tillsammans skall det väl tillämpas? Regeringen får visserligen sätta gränserna men hur blir det – lilla Sverige och stora Nato. Allt kan tillåtas om omständigheterna så kräver. **Inget** är heller förbjudet.

Det är en viktig skillnad mot medlemskap i Nato, nämligen artikel 5 i Natostadgan som säger att angrips någon nation inom Nato är varje medlem skyldig att medverka. Detta gäller alltså inte i världlandsavtalet. Vidare får stater som ej är medlemmar ej delta i Natos militära planering – och kan alltså inte heller påverka Nato.

Natotrupp i Sverige är ej underställd svensk lagstiftning. Amerikaner som övar, eller krigar, i Sverige kan alltså ej ställas inför domstol. All information som parterna utbyter ska vara förtrolig om ej parterna kommer överens om annat. Således gäller inte svensk offentlighetsprincip, enligt vilken handlingar är of-

fentliga om de inte uppfyller något av ett antal strikta kriterier för hemligstämpling. Från GW:s utlämnade blad: Regeringen har hävdad att den enda svenska lag som påverkas är Nato-truppernas befrielse från mervärdeskatt. Det är den minsta av alla lagfrågor som avtalet reser!

Här skriver GW vidare: Världlandsavtalet ger oss, i jämförelse med nuläget

- Större chans att få hjälp – Nato har tillsammans med oss övat försvar av Sverige och har därför en psykologisk beredskap för att försvara oss (mot vad –ett isolerat angrepp mot Sverige anses mycket otroligt).
- I vissa lägen större riska att bli angripna, om vi uppfattas som en del av Nato.
- Vi får en grupp militärer och politiker som upplever sig som en del av Nato – större tendens att stödja Nato.

Han ställer följande frågor:

- Gäller svensk lag för amerikansk militär?
- Hur uppfattar Ryssland svenskt och finskt världlandsavtal och de omfattande övningar som blir följden?
- Vem bestämmer över användande av svenskt territorium för övningar – försvarsmakten (som nu) eller regeringen?
- Offentlighetsprincipen? Transparens?

GW:s klara uppfattning är att världlandsavtalet ökar risken för att Sverige blir indraget i ett krig. Krigsrisken i vårt område ökar. Avtalet gör angrepp utgående från svenskt territorium möjligt.

Som nära samarbetande med Nato kan Ryssland anfalla Sverige med kärnvapen medan Ryssland inte skulle hota ett alliansfritt Sverige med kärnvapen – detta enligt rysk militär doktrin som inte tillåter Ryssland att angripa något land med kärnvapen först.

Världlandsavtalet ingår i raden av steg för steg mot Natomedlemskap.

Världlandsavtalet ska remissbehandlas under 2015 och behandlas i riksdagen 2016. Vänsterpartiet är det enda parti som sagt nej till världlandsavtalet. Miljöpartiet har varit oklart. Alliansen är klart för och socialdemokraterna är delade. Ledningen är för. Partiet har man ej hört.

GW: Ryssland är väldigt känsligt för Natos närvaro inpå dess gränser. Putin har idag stöd av 85% av folket och kommer att få 99% stöd om Sverige och Finland går med i Nato.

Sverige kan dras in i konflikter om Sverige har samarbete med Nato och övar t ex attacker mot Ryssland. I Baltikum finns Natobaser och Ukraina är en konflikthärd, ett bekymmer för Ryssland när det närmar sig EU och Nato. Nato har

stort intresse av Sverige. Världensavtalet ökar risken att Sverige dras med i krig. Våra försvarskostnader kommer dessutom att öka, eftersom det finns krav från Nato.

Antologin *Bevara alliansfriheten – Säg nej till Natomedlemskap* rekommenderas.

Läs vidare i www.alliansfriheten.se